

atlas akademi

ISBN: 978-605-82785-2-3

© 1. Basım, Nisan 2017

© Copyright 2017, atlas akademi

Bu baskının bütün hakları Atlas Akademi'ye aittir.

Yayın evinin yazılı izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz.

SERTİFİKA NO: 15833

Kapak ve Dizgi
Atlas Akademi

Baskı ve Cilt
Dizgi Ofset

Matbaacılar Sit. 10451. Sk. No:4
Karatay/KONYA

Yazarlar:

OĞUZ, Cennet
KARAKAYACI, Zuhâl

Kütüphane Bilgi Kartı:

Tarım, Tarım Ekonomisi, Araştırma ve
Örnekleme Metodolojisi

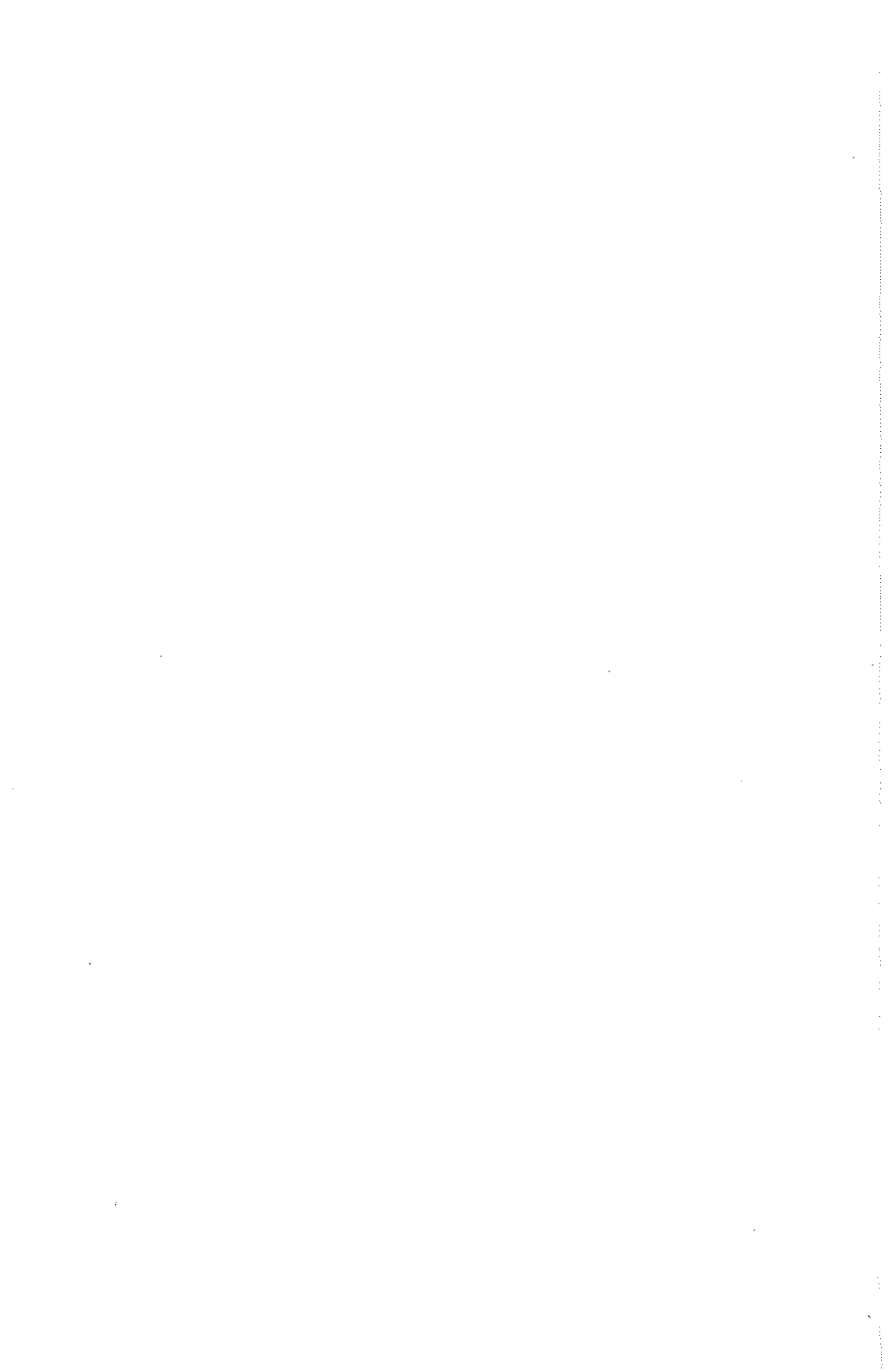
as atlas
akademi

Akademi Mah. Yeni İstanbul Cad. Gökkuşuğu
Alışveriş Merkezi No: 22 Selçuklu / Konya
Tel: 0332 241 30 59

ÖNSÖZ

Ülkelerin gelişmesi ve kalkınmasında araştırma-geliştirme çalışmalarının büyük bir payı vardır. Günümüz teknolojisinin hızlı gelişimi birçok alanda olduğu gibi tarım sektöründe de etkili olmaktadır. Kıt kaynakların etkili ve doğru kullanılabilmesi için tarımda teknolojinin kullanılması kaçınılmazdır. Teknolojinin temelinde ise bilimsel araştırmalar vardır. Tarım Ekonomisi alanında çağdaş ve kaliteli eğitim vermek, tarım sektöründe ortaya çıkan sorunlara yönelik nitelikli araştırmalar yapmak için araştırmacıların eğitimi de büyük önem taşımaktadır. Genç araştırmacılara gelişme ve kalkınma odaklı, toplum refahını konu alan, fayda yaratan, insana ve çevreye duyarlı araştırmalarda izleyecekleri metodolojilerin anlatıldığı bu ders kitabının yararlı olacağına inanmaktayız.

Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi lisans ve lisansüstü öğrencilerine 2002 yılından itibaren verilen “Tarımsal Veri kaynakları ve Kullanımı” ders notları yerli ve yabancı literatürlerden de yararlanılarak yeniden işlenmiş, konu uzmanları öğretim üyesi hocalarımızın da görüşleri alınarak kitabın bazı bölümleri daha da genişletilmiştir. Kitabın kapsamında, araştırma kavramı hakkında genel bilgiler, veri toplama yöntemleri, örnekleme kavramı ve yöntemleri, sayısal verilerin analizleri ve yöntemleri, araştırma raporunun hazırlanması ve yazımı konuları bulunmaktadır. Kitaptaki konuların daha kolay anlaşılması için verilen örneklerin basit olmasına özen gösterilmiş ve son derece sade bir dil kullanılmıştır. Her çalışmada olduğu gibi bu kitapta da bazı eksikliklerin olması kaçınılmazdır. Bu konularda alacağımız eleştiri ve görüşler bizler için yol gösterici olacaktır. Bu eserin öğrencilere ve konuya ilgi duyan meslektaşlarımıza yardımcı olması dileği ile sunuyoruz.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	iii
İÇİNDEKİLER.....	v
1. GİRİŞ	1
2. BİLİMSEL ARAŞTIRMA KAVRAMI	2
2.1. Araştırma Kavramı ve Çeşitleri	2
2.2. Araştırma Evreleri	7
2.3. Bilimsel Araştırma ve Aşamaları	9
2.3.1. Bilimsel Araştırmanın Planlanması	11
2.3.2. Bilimsel Araştırma Konusu Seçimi	12
3. VERİ TOPLAMA YÖNTEMLERİ	15
3.1. Tarım Ekonomisi Araştırmalarında Kullanılan Verilerin Özellikleri	15
3.2. Değişken ve Türleri.....	18
3.3. Ölçme ve Ölçekler.....	20
3.4. Veri Toplama Teknikleri	23
3.4.1. Gözlem Yoluyla Veri Toplama	23
3.4.2. Deney Yöntemi İle Veri Toplama	23
3.4.3. Kaynak Tarama Yöntemi İle Veri Toplama.....	24
3.4.4. Anket Yöntemi İle Veri Toplama.....	24
3.4.4.1. Anket hazırlamada dikkat edilecek hususlar	25
3.4.4.2. Anket formu düzenleme ve soru tipleri.....	26
3.4.4.3. Anketlerin analizlere hazırlanması	29
3.4.5. Odak Grup Toplantıları ile Veri Toplama.....	30
3.4.6. Bireysel Mülakatlar ile Veri Toplama	31
4. TANITICI İSTATİSTİKLER	32
4.1. Frekans Dağılımı.....	32
4.2. Merkezi Eğilim Ölçüleri.....	33
4.2.1. Aritmetik Ortalama.....	34

4.2.2. Ortanca (Medyan).....	35
4.2.3. Geometrik Ortalama	36
4.2.4. Harmonik Ortalama	36
4.3. Değişim Ölçüleri.....	37
4.3.1. Değişim Aralığı (Range).....	37
4.3.2. Standart Sapma.....	38
4.3.3. Varyans	39
4.3.4. Varyasyon (Değişkenlik) Katsayısı	40
4.3.5. Standart Hata ve Güven Sınırları.....	43
5. ÖRNEKLEME KAVRAMI VE YÖNTEMLERİ	49
5.1. Örneklemeye	49
5.2. Örneklemeye Süreci.....	50
5.3. Örneklemeye Çerçevesi	51
5.4. Populasyon ve Özellikleri.....	51
5.5. Örneklemenin Yararları.....	53
5.6. Örneklemeye Yöntemleri	54
5.6.1. Tesadüfi Örneklemeye Yöntemleri	55
5.6.1.1. Basit Tesadüfi Örneklemeye Yöntemi.....	55
5.6.1.2. Tabakalı Örneklemeye Yöntemi	68
5.6.1.3. Sistemantik Örneklemeye Yöntemi.....	82
5.6.1.4. Küme (Cluster) Örneklemeye Yöntemi.....	84
5.6.2. Tesadüfi Olmayan Örneklemeye Yöntemleri	85
5.6.2.1. Gayeli Örneklemeye Yöntemi.....	85
5.6.2.2. Kota Örneklemeye Yöntemi	86
5.6.2.3. Kartopu Örneklemeye Yöntemi	87
5.6.2.4. Kolaylık Örneklemeye Yöntemi	87
5.7. En Uygun Örneklemeye Yönteminin Seçimi	88
5.8. Veri Toplanacak Birimlerin Belirlenmesi	90
6. VERİLERİN ANALİZİ	92
6.1. Hipotez Testleri.....	93
6.2. Rakamların Yuvarlanması	94
6.3. Analizlerin Oransal Yorumlanması.....	95

6.4. İndeksler	96
6.4.1. Trend Analizi	102
6.5. Analiz Yöntemleri	112
6.5.1. Nicel Yöntemler	114
6.5.1.1. Tek Değişkenli Analizler	114
6.5.1.1.1. Korelasyon Analizi	118
6.5.1.1.2. t-Testi	120
6.5.1.1.3. Ki-Kare Testi	123
6.5.1.2. Çok Değişkenli Analizler	129
6.5.1.2.1. Regresyon Analizi	136
6.5.1.2.2. Varyans Analizi (ANOVA)	140
6.5.1.2.3. Cluster (Kümeleme) Analizi	143
6.5.2. Nitel Yöntemler	146
6.5.2.1. SWOT ve SOR Analizleri	146
6.5.2.2. Kümelenme	151
6.5.2.3. Elmas Modeli	154
6.5.2.4. Değer Zinciri Analizi	156
7. ARAŞTIRMA RAPORUNUN HAZIRLANMASI	159
7.1. Araştırmanın Yazım Dili	159
7.2. Araştırmanın Bölümleri	160
7.2.1. İçindekiler	160
7.2.2. Özet	161
7.2.3. Giriş	162
7.2.4. Literatür özeti	164
7.2.5. Yöntem	164
7.2.6. Araştırma Bulguları ve Tartışma	165
7.2.7. Sonuç ve Öneriler	166
7.3. Kaynak Gösterimi	166
7.4. Tablo ve Grafik Hazırlama	170
8. KAYNAKLAR	173

EKLER	179
STANDART NORMAL DAĞILIM TABLOSU	179
<i>t</i> TABLOSU	180
Kİ-KARE (X^2) TABLOSU	182
F TABLOSU	183